

8. EZBER DERSİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ

Muhakkak ki Allah, iman edip salih ameller işleyenleri içinden ırmaklar akan cennetlere koyacaktır. Şüphesiz Allah, dilediğini yapar.

Hac Suresi 22/14. Ayet

Bu dersimizde Hac Suresinin 22/14. Ayetinin son cümlesine ان الله يفعل ما يريد çalışacağız. Bu cümle içerisinde iki tane fiil görmekteyiz. Birinci fiil yapmak فَعَلَ fiili, ikinci fiil istedi أَرَادَ fiili. Bu fiillerin çekimlerini aşağıda görebilirsiniz.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ

Muhakkak ki Allah, iman edip salih ameller işleyenleri içinden ırmaklar akan cennetlere koyacaktır. Şüphesiz Allah, dilediğini yapar.

Hac Suresi 22/14. Ayet

Yaptı فَعَلَ yapar/yapıyor يَفْعَلُ , istedi أَرَادَ ister/istiyor يُرِيدُ görüldüğü gibi yaptı فَعَلَ fiilinin başına ye harfini getirerek yapar/yapıyor يَفْعَلُ anlamını elde ediyoruz. Aynı şekilde istedi أَرَادَ fiilinin

başına ye harfini getirerek şidiki-geniş (muzari) zamanı ister/istiyor يُريد anlamını elde ediyoruz. Tabii bu arada istedi أَرَادَ fiilinin düzensiz bir fiil olduğuna dikkat edelim. Bir fiilin düzensiz fiil olduğunu nasıl anlıyorduk? Harfleri içerisinde elif, vav, ye harflerinden birisini ا و ي bulunduran fiil düzensiz fiil oluyordu. Ve düzensiz fiillerin çekimleri düzenli fiiller كَتَبَ دَهَبَ جَلَسَ gibi olmuyordu.

Bu kısa hatırlatmalardan sonra konumuza dönecek olursak إِنَّ اللَّهَ şüphesiz Allah, يَفْعَلُ yapar/yapıyor. Ayeti baştan alırsak إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ şüphesiz Allah yapar/yapıyor. Derslerimizde مَا 'nın olumsuzluk eki ve “ne” anlamlarına geldiklerini söylemiştik. Ayette مَا ne anlamında geçiyor. Olumsuz olma ihtimali yok zaten. مَا'nın ayette hangi anlama geldiğini zaan içerisinde ayetleri göre göre öğreneceğiz. İstedi أَرَادَ ister/istiyor يُريد idi. O zaman مَا يُريد ne isterse anlamına geliyor. Ayete baştan sona bakacak olursak إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُريد “Şüphesiz Allah, dilediğini yapar.” “Şüphesiz Allah, istediğini yapar.” Şeklinde anlamamız mümkün. Lütfen, sizlerde bu dersimizde çalışmış olduğumuz إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُريد ayetindeki fiilleri hatta ayetin tamamını bu <https://www.kuranmeali.com/ArapcaAra.php> link aracılığı ile Kur'an-ı Kerim'de aratınız.

Son olarak bu dersimizde ayette geçen dehale girdi دخل fiiline dikkat etmemiz gerekiyor. Ahmet sınıfA girdi احمد دخل الصف aynı cümleyi Ahmet sınıfA giriyor şeklinde söylemek istersek fiilin şimdiki-geniş (muzari) zaman şeklini kullanacağız yani cümlemiz احمد يدخل الصف Ahmet sınıfA giriyor şeklinde olacak. Ancak ayete geçen دخل fiiline dikkat edecek olursak yedhulu يَدْخُلُ şeklinde değil. Ye harfinin üzerinde ُ kurdele var. Muzari fiillerde başta ye harfi oluyor, bu ye harfi ikinci harfe yuvarlar, cezm işareti ile bağlanıyor ve üzerinde kurdele bulunuyordu. Ayette ise ye harfinin üzerinde kurdele olduğunu görüyoruz. Bu konuya ileride değineceğiz ancak şimdilik bu farklı durumu fark etmemiz son derece önemli. Fiil dehale girdi دخل, girer/giriyor يَدْخُلُ ancak ayette ise yudhulu يَدْخُلُ girdirir mealde cennetlere koyacaktır şeklinde görmekteyiz. Aynı şekilde den, dan anlamına gelen مِنْ harfi cerine de dikkat edelim.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا

الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ

Muhakkak ki Allah, iman edip salih ameller işleyenleri içinden ırmaklar akan cennetlere koyacaktır. Şüphesiz Allah, dilediğini yapar.

فَعَلَ

فَعَلْتُ

فَعَلْتُ فَعَلْتَ فَعَلَتْ

فَعَلْنَا فَعَلْتُمْ فَعَلُوا

أَفْعَلُ تَفْعَلُ

تَفْعَلُ تَفْعَلُونَ

يَفْعَلُ يَفْعَلُونَ

أَرَادَ أَرَادْتُ

أَرَدْتُ أَرَدْتَ أَرَدَتْ

أَرَدْنَا أَرَدْتُمْ أَرَادُوا

أُرِيدُ تُرِيدُ

تُرِيدُ تُرِيدُونَ

يُرِيدُ يُرِيدُونَ

YouTubedeki ders videolarımızın 16.sunda istemek fiili ile ilgili örneklerin bazılarını aşağıda görebilirsiniz. Tamamı ve okunuşları için lütfen <https://youtu.be/48mwRRntPz0> linke tıklayınız.

أَرَادَ.

İstedi.

اراد ان يذهب الى البازار.

Çarşıya gitmek istedi.

اراد ان يذهب الى السوق.

Çarşıya gitmek istedi.

I want to go.

I wanted to read.

I like shopping.

اراد الطعام.

Yemeği istedi.

اراد الخبز.

Ekmeği istedi.

اراد الماء.

Suyu istedi.

اراد الشاي

Çayı istedi.

اراد الحليب.

Sütü istedi.

اراد القهوة.

Kahve istedi.

أَرَادَتْ حَلِيبَ.

Süt istedi.

أَرَادَتْ قَهْوَةَ.

Kahve istedi.

ماذا اراد؟

Ne istedi?

ماذا يريد؟

Ne istiyor?

يريد الماء.

Su istiyor.

اراد الماء.

Su istedi.

متى اراد؟

Ne zaman istedi?

اراد قبل قليل.

Biraz önce istedi.

من اراد؟

Kim istedi?

المعلم.

Öğretmen.

معلمة.

Bayan öğretmen.

اراد المعلم.

Öğretmen istedi.

ماذا اراد المعلم؟

Öğretmen ne istedi?

ماذا قال المعلم؟

Öğretmen ne dedi?

مَاذَا الْمَعْلَمُ قَالَ لَكَ؟

Öğretmen sana ne dedi?

مَاذَا الْمَعْلَمَةُ قَالَتْ لَكَ؟

Bayan öğretmen sana ne dedi?

مَاذَا الْمَعْلَمُ قَالَ لَكَ؟

Öğretmen sana bayana ne dedi?

مَاذَا الْمَعْلَمَةُ قَالَتْ لَكَ؟

Bayan öğretmen sana bayana ne dedi?

ماذا المعلم قال لكم؟

Öğretmen size ne dedi?

ماذا اراد المعلم منك؟

Öğretmen senden ne istedi?

ماذا المعلم اراد منكم؟

Öğretmen sizden ne istedi?

وَاجِبٌ.

Ödev.

الوَاجِبُ.

وَاجِبُكَ.

Senin ödevin.

وَاجِبُكُمْ.

Sizin ödeviniz.

مَنْزِلٌ.

Ev.

وَاجِبُ الْمَنْزِلِ.

Ev ödevi.

المُعَلِّمُ أَرَادَ.

Öğretmen istedi.

المُعَلِّمُ أَرَادَ.

Öğretmen istedi.

المُعَلِّمُ اراد الواجب.

Öğretmen ödevi istedi.

المُعَلِّمُ اراد الواجب مِنْكَ.

Öğretmen ödevi senden istedi.

المُعَلِّمُ اراد الواجب مِنْكَ.

Öğretmen ödevi senden istedi.

المُعَلِّمُ اراد الواجب مِنْكُمْ.

Öğretmen ödevi senden istedi.

المَعْلَمُ اراد الواجب مِنْهُ.

Öğretmen ödevi ondan erkekten istedi.

المَعْلَمُ اراد الواجب مِنْهَا.

Öğretmen ödevi o bayandan istedi.

المَعْلَمُ اراد الواجب مِنْ سليم.

Öğretmen ödevi Selim'den istedi.

مقدس ارادت الواجب مِنْهُ.

Mukaddes ödevi ondan erkekten istedi.

خديجة ارادت الواجب مِنْهَا.

Hatice ödevi ondan bayandan istedi.

بتول ارادت الواجب مِنْ سليم.

Betül ödevi Selim'den istedi.

المَعْلَمَةُ ارادت الواجب مِنْ زينب.

Öğretmen ödevi Zeynep'ten istedi.

المَعْلَمَةُ ارادت واجبك.

Öğretmen ödevini senin ödevini istedi.

المَعْلَمُ اراد واجبك.

Öğretmen ödevini senin bayan ödevini istedi.

المُعَلِّمَةُ ارادتْ وَاِجْبَكَ.

Öğretmen ödevini senin bayan ödevini istedi.

مَنْ اراد الواجب؟

Ödevi kim istedi?

المُعَلِّمَةُ ارادتْ الواجب.

Öğretmen ödevi istedi.

YouTubedeki ders videolarımızın 19.sunda yapmak fiili ile ilgili örneklerin bazılarını aşağıda görebilirsiniz. Tamamı ve okunuşları için lütfen <https://youtu.be/WAGdFW3AGJo> linke tıklayınız.

فعل.

Yapmak.

هو فعل.

O yaptı.

ماذا فعل؟

O ne yaptı?

جلس على الكرسي.

Sandalyeye oturdu.

ماذا فعل؟

O ne yaptı?

جلس على الأرض.

Yere oturdu.

ماذا فعل؟

O ne yaptı?

اشترى الخبز.

Ekmek aldı.

ماذا فعل؟

O ne yaptı?

نَظَرَ الى السيارة.

نظر السيارة.

Arabaya baktı.

ماذا هو فعل؟

O ne yaptı?

شرب الشاي

Çay içti.

ماذا هو فعل؟

O ne yaptı?

أكل.

Yemek yedi.

ماذا فعل؟

O ne yaptı?

ذهب الى المدرسة.

Okula gitti.

ماذا هو فعل؟

O ne yaptı?

ذهب الى عملٍ.

İşe gitti.

ماذا هو فعل؟

O ne yaptı?

قرأ كِتَابًا.

Kitap okudu.

ماذا هو فعل؟

O ne yaptı?

قال.

Söyledi. Dedi.

تكلم.

O konuştu.

تحدث الى المعلم.

O öğretmen ile konuştu.

ماذا هو فعل؟

O ne yaptı?

تحدث الى معلمه.

O öğretmeni ile konuştu.

تحدث مع معلمه وتحدث في المدرسة.

O öğretmeni ile konuştu okulda konuştu.

ماذا هو فعل؟

O ne yaptı?

وَالِدٌ.

Baba.

والدُ.

Onun babası.

وَالِدُ الرَّجُلِ.

Adamın babası.

مع وَالِدِهِ.

Babasıyla.

ماذا هو فعل؟

O ne yaptı?

تَحَدَّثَ الى وَالِدِهِ.

تَحَدَّثَ مَعَ وَالِدِهِ.

Babasıyla konuştu.

ماذا هو فعلت؟

O ne yaptı?

الأم.

Anne.

وَالِدَتُهُ. أُمُّ الرَّجُلِ.

Onun annesi. Adamın annesi.

مع وَالِدَتِهِ.

Annesiyle.

تحدث الى وَالِدَتِهِ.

تحدث مَعَ وَالِدَتِهِ.

Annesiyle konuştu.

ماذا فعل؟

O ne yaptı?

تحدث مع والدته في المطبخ.

Annesi ile mutfakta konuştu.

ماذا هو فعل؟

O ne yaptı?

دَرَسَ الدَّرْسَ.

Ders çalıştı.

أين درس؟

Nerede ders çalıştı?

درس في المدرسة.

Okulda ders çalıştı.

ماذا فعل؟

O ne yaptı?

اشترى سيارةً.

Araba satın aldı.

اشترى السيارةً.

Arabayı satın aldı.

ماذا هو فعل؟

O ne yaptı?

تناول العشاء مع أحمد.

Ahmet ile yemek yedi.

كتب رسالة الى سليم.

Selim'e mektup yazdı.

أَنْتَ.

Sen. Erkek.

ماذا انت فَعَلْتَ؟

Sen ne yaptın?

أَنْتَ.

Sen. Bayan.

ماذا انت فَعَلْتَ؟

Sen ne yaptın?

ماذا فعل أمس؟

ماذا فعل البارحة؟

O dün ne yaptı?

ماذا فعلت أمس؟

ماذا فعلت البارحة؟

Sen dün ne yaptın?

ماذا فعلت أمس؟

ماذا فعلت البارحة؟

Sen dün ne yaptın?

ماذا فعل في المدرسة أمس؟

O dün okulda ne yaptı?

درس في المدرسة أمس.

Dün okulda ders çalıştı.

قرأ الكتب في المدرسة أمس.

Dün okulda kitap okudu.

ماذا فعل في المنزل امس؟

Dün evde ne yaptı?

ماذا فَعَلْتَ في المنزل امس؟

Dün evde ne yaptın?

ماذا فَعَلْتِ في المنزل امس؟

Dün evde ne yaptın? Bayan.

قرأ القرآن في المنزل أمس

Dün evde Kur'an okudu.

Örnek cümleleri tamamı ve okunuşları için lütfen <https://youtu.be/WAGdFW3AGJo> linke tıklayınız.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ

Muhakkak ki Allah, iman edip salih ameller işleyenleri içinden ırmaklar akan cennetlere koyacaktır. Şüphesiz Allah, dilediğini yapar.

Hac Suresi 22/14. Ayet

Bu dersimizde çalıştığımız ما يريد ان الله يفعل “Şüphesiz Allah, dilediğini yapar.” Ayetini Kur'an-ı Kerim'de aratalım lütfen. Aşağıdaki link aracılığı ile ayetimizi aratırken harflerin üzerine işaretlerini koymadan resimdeki gibi yazacağız. Çalışmalarınızda başarılar dileriz.

<https://www.kuranmeali.com/ArapcaAra.php>